

ONGEKWALIFICEERDE UITSTROOM (OU) VROEGTIJDIG SCHOOLVERLATEN (VSV)

EXPERTISECENTRUM ONDERWIJSINNOVATIE
Onderzoeksgroep vakdidactiek

kerlijne.chanterie@vives.be

VIVES - campus Torhout

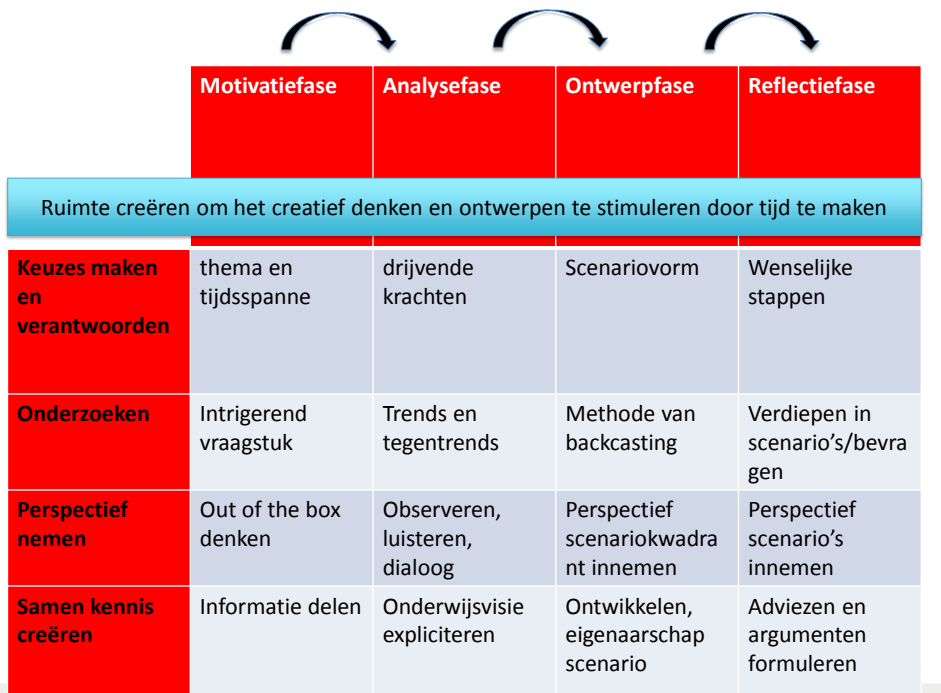
SCENARIOMETHODIEK

Praktisch luik – in vogelvlucht

randvoorwaarden

- [Openheid en respect](#)
- Ruimte
- Tijd
- Focus op het doel: formuleer concreet

Motivatiefase – out of the box denken

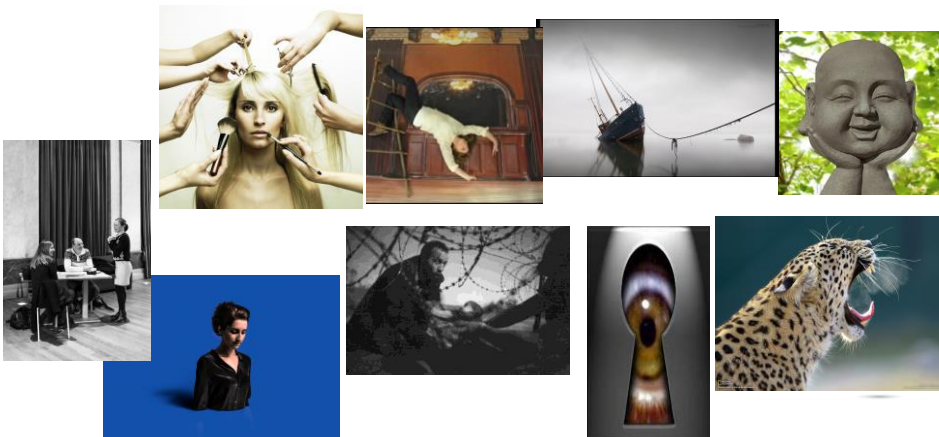
- Creativiteit stimuleren

<http://www.flandersdc.be/tools/cursus-creatief-denken/>

Motivatiefase – visie op onderwijs

- Onderwijsvisie expliciteren
- Huidige activiteiten confronteren met wenselijke visie

Motivatiefase – toekomst kijken

Trends

Wegwerpmaatschappij

tegentrends

duurzaamheid

Motivatiefase – keuze voor een intrigerend vraagstuk

Vb: hoe ziet voor jou het ideale onderwijs eruit?

Vb: hoe ziet een school eruit in 2030?

Vb: welke taken neemt een leerkracht in 2030 op zich?

analysefase – breed kijken naar trends en tegentrends

GPS-methode (Flanders DC)

[Trends](#) voor GPS

Best en slechtst denkbare wereld in 2030?

DSTEP-factoren

- *Demografische*
- *Samenlevings-*
- *Technologische* *factoren*
- *Economische*
- *politieke*

analysefase – trends onderzoeken

- Inzicht in actuele en maatschappelijke ontwikkelingen
- Bewijzen en tegenbewijzen verzamelen
- Inzichten verantwoorden
- Verschillende perspectieven innemen

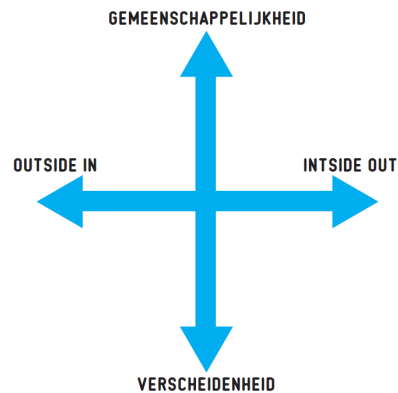
TIJD NEMEN

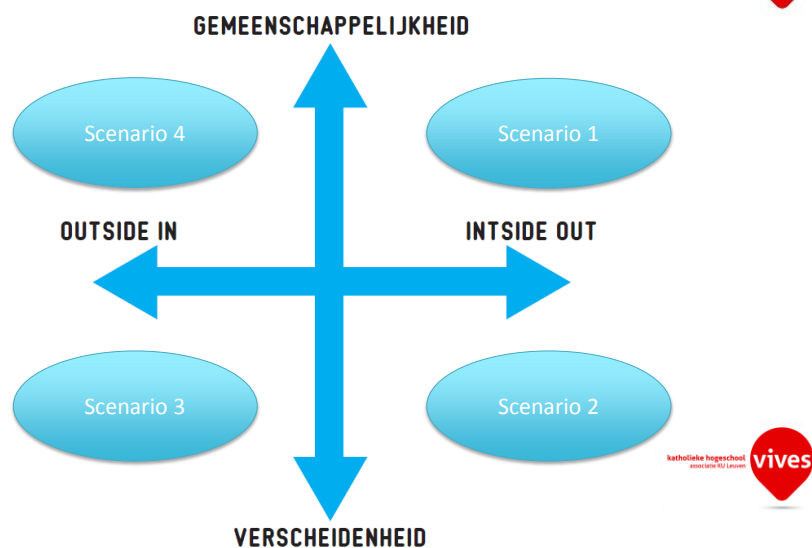
analysefase – drijvende krachten kiezen

- Duidelijk definiëren trends
- Trend en tegentrend met grote onzekerheid kiezen
- Twee duidelijke invalshoeken
- Onderling onafhankelijk!
- Creëert vier scenariovelden

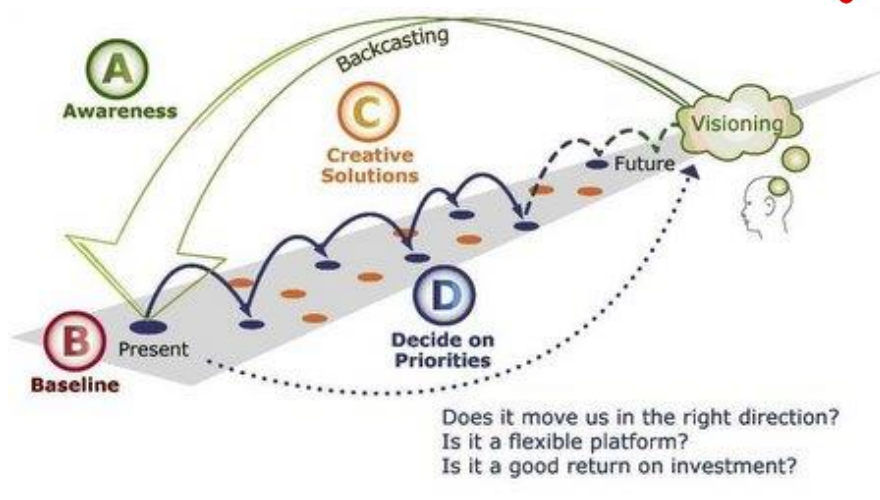
TIJD NEMEN!

ontwerpfase

ontwerpfase

reflectiefase

- Scenario's delen
- Scenario's evalueren
- Beleidsadviezen formuleren

Reflectiefase – beleidsadviezen formuleren

- Onderzoeksvaardigheden van (toekomstige) leraren
- Leraren-in-opleiding media-wijs maken
- [Onderwijs](#) als project van de hele samenleving
- Groepscompetenties in wisselwerking met individuele competenties
- Tijd maken voor gezamenlijke ontmoeting en reflectie

scenariomethodiek

Resultaten testfase

Ongekwalficeerde uitstroom

Inleidend
onderwijs
START ONDERZOEK

Vragen

Groep 3^e graad dbso

- 1 meisje en 6 jongens (2 weggelaten)
- 5 lessen

- Inleiding 'breed denken'
- brainstormmethodiek

Ongekwalficeerde uitstroom

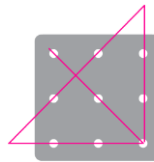
Inleidend
onderwijs
START ONDERZOEK

Vragen

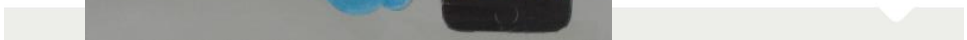
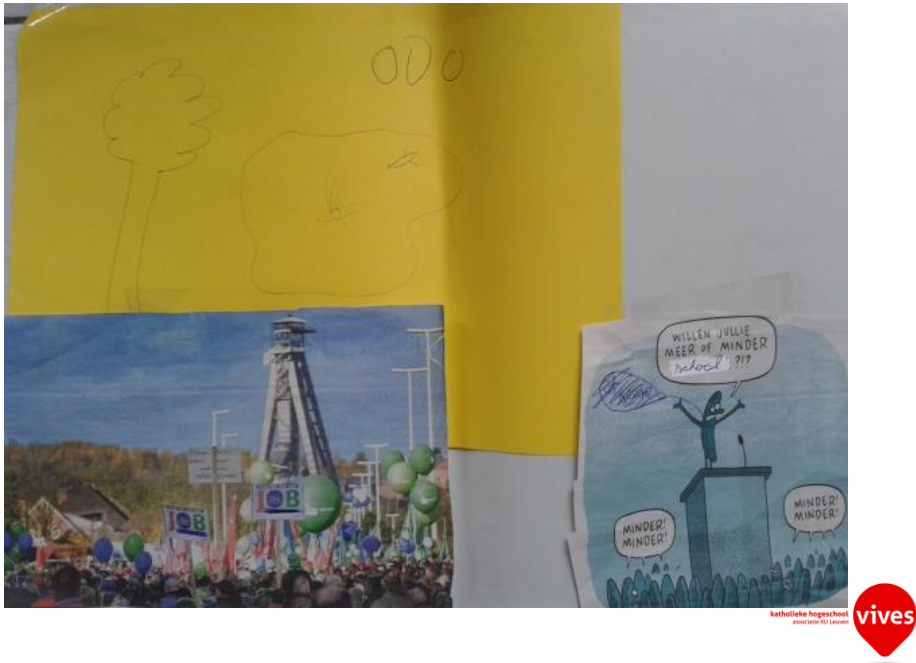
INLEIDING 'BREED DENKEN'

**DE ECHTE ONTDEKKER IS NIET
DEGENE DIE NIEUWE LANDEN
VINDT MAAR DEGENE DIE MET
NIEUWE OGEN KIJKT.**

Marcel Proust

- ALLEN, J., MENG, C. (2010). Voortijdige schoolverlaters: aanleiding en gevolgen. Researchcentrum voor onderwijs en arbeidsmarkt. ROA-R-2010/9
- BEEKHOVEN, S., DEKKERS, H. (2005) Early school leaving in the lower vocational track: triangulation of qualitative and quantitative data. *adolescence*, vol.40, no.157, pp. 197-213.
- CHANTERIE, K., HERMANS, K., SMITS, B., e.a. (2011). Lerarenopleiding in 2030. Eindrapport. Leuven: School of Education.
- DEKKERS, H en CLAASSEN, A. (2001). Dropouts – disavanteged by definition? A study of the perspective of early school leavers. In *studies in educational evaluation*, 27, 341-354.
- DEPARTEMENT ONDERWIJS EN VORMING. (2014). Vroegtijdig schoolverlaten in het Vlaams secundair onderwijs.
- DE RICK, K. (2010). Bedrijven en onderwijs: partners voor een beter TSO en BSO. Speerpunten voor gezamenlijke actie. HIVA-K.U.Leuven, 69blz.
- DE WITTE, K. e.a. (2013). The Impact of Institutional Context, Education and Labour Market Policies on Early School Leaving: a comparative analysis of EU countries. *European Journal of Education*, Vol. 48, No. 3, 2013, pp. 331-345.
- DHERT, S., HERMANS, K., SMITS, B., WOUTERS, R. (2013). Leren uit de toekomst. Aan de slag met scenario's in het onderwijs. Tiel: Lannoo campus.
- GOOS, M. e.a. (2013). First grade retention in the Flemish educational context: effects on children's academic growth, psychosocial growth and school career. In *Journal of school psychology*, 51, 323-347.
- JIMMERSON, S. e.a. (2000). A prospective longitudinal study of high school dropouts examining multiple predictors across development. In *Journal of school psychology*, vol. 38, nr 6, pp. 525-549.
- LAMOTE, C. (2011). Less succesful pathways through secondary school: grade retention and drop-out. Doctoral project. 65blz.
- LAMOTE, C. (2013). Dropout in secondary education: an application of a multilevel discrete-time hazard model accounting for school changes. In *Qual Quant*, 47, 2425-2446.
- LESSARD, A. e.a. (2008). Shades of disengagement: high school dropouts speak out. *Social Psychology of Education*, Vol.11(1), pp.25-42.
- MYUNG HEE, I. e.a. (2013). Effect of retention in elementary grades on transition to middle school, in *Journal of psychology*, 51, 349-365.
- SMITS, B., CAENEN, L., CHANTERIE, K. e.a. (2011). Hier, nu, daar, dan. Ontwerpen en veranderen in het onderwijs. Leuven: School of Education.
- SMITS, B., CHANTERIE, K., DHERT, S. e.a. (2011). Leraren opleiden in 2030: beleidsadviezen. Leuven: School of Education.
- TRAAG, T., VAN DER VELDEN, R.K.W., (2007). Voortijdig schoolverlaten in het vmbo. De rol van individuele kenmerken, gezinsfactoren en de school. Centraal bureau voor de statistiek, sociaaleconomische trends, 2^e kwartaal 2007, pp. 16-22.
- VAN UDEN, J., (2010). Studentbetrokkenheid: voorspeller van studiesucces bij mbo-studenten, in vakblad voor opleiders in het gezondheidszorgonderwijs, nr 10, april 2010, pp. 3-7.
- WES, (mei 2013). In- en uitstroom van zorg en technische profielen op de West-Vlaamse arbeidsmarkt. Eindrapport.
- WOUTERS, R., DHERT, S., CHANTERIE, K. e.a. (2012). Scenario's ontwikkelen over de toekomst van het onderwijs. Aandachtspunten bij het inzetten van de scenariomethode in de lerarenopleiding. *Impuls voor onderwijsbegeleiding*, 42 (3), 142-151.

